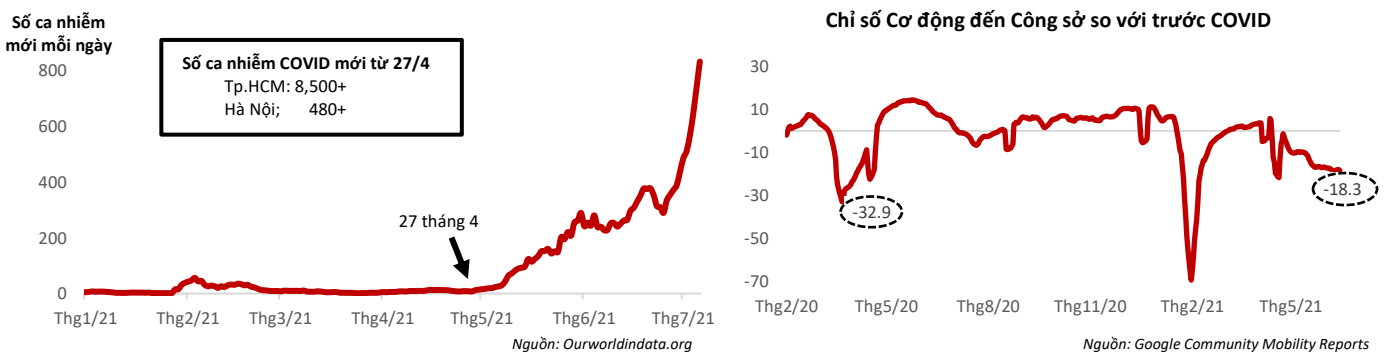

Michael Kokalari, CFA
Chuyên gia kinh tế

Tp. Hồ Chí Minh Thắt Chặt các Biện Pháp Giãn Cách Xã Hội, nhưng Tác Động Kinh Tế của COVID vẫn ở mức Khiêm Tốn trong năm 2021

Đông Nam Á đang hứng chịu làn sóng dịch COVID mới, chủ yếu là do biến thể được gọi là Delta. Đợt bùng phát dịch hiện tại của Việt Nam tập trung ở Tp. Hồ Chí Minh, và các chính quyền thành phố đã áp dụng những biện pháp hạn chế vừa phải từ cuối tháng 5. Tuy nhiên, sự gia tăng liên tục các ca nhiễm COVID mỗi ngày hiện nay đã thúc đẩy thắt chặt hơn các biện pháp giãn cách xã hội trong hai tuần tới (được nêu dưới đây), có hiệu lực từ 0h ngày 9 tháng 7 – dù cho các biện pháp giãn cách của các tỉnh thành còn lại trên cả nước, bao gồm cả thủ đô Hà Nội, và các khu công nghiệp vẫn ở mức vừa phải, và/hoặc đang dần được dỡ bỏ.¹

“Làn sóng COVID thứ 4” hiện ở Việt Nam có từ cuối tháng 4, như có thể thấy ở biểu đồ bên trái dưới đây, và tác động kinh tế của nó vẫn còn ở mức vừa phải do: 1) người dân và doanh nghiệp tại Việt Nam đã thích nghi sống chung với dịch, và 2) Chính phủ đã có những biện pháp chống dịch “tập trung” hơn nhiều trong năm 2021 so với các biện pháp “trải thảm” (nhưng thiết thực) được áp dụng khi đại dịch lần đầu xâm nhập vào Việt Nam đầu năm 2020. Tháng 4/2020, Chính phủ đã áp dụng cách ly xã hội cho *toàn quốc*, nhưng các biện pháp giãn cách đã trở nên tập trung theo vùng dịch hơn trong năm 2021.

Thêm vào ý #1 ở trên, các doanh nghiệp sản xuất đã trở nên đặc biệt thích ứng với việc đối phó COVID với các biện pháp như cung cấp chỗ ngủ tại nơi làm cho các công nhân và cung cấp vaccine cho nhân viên của họ. Vì thế, sản lượng của các nhà máy tại Việt Nam đã thực sự *tăng* (theo tháng) trong cả tháng 5 và tháng 6, trái ngược hoàn toàn với mức *sụt giảm* 15% trong sản lượng ngay lập tức khi COVID mới bùng nổ ở Việt Nam năm ngoái, lúc các công nhân buộc phải ở nhà.

Ngoài ra, chính quyền cũng công nhận những tiến bộ mà các nhà sản xuất đã đạt được trong việc phòng chống COVID, nên việc thắt chặt giãn cách xã hội ở Tp.HCM từ 0h ngày 9 tháng 7 này sẽ loại trừ các nhà máy (các quan chức Chính phủ đã liên tục nhấn mạnh quan điểm muốn giảm thiểu ảnh hưởng của COVID tới cả sức khỏe cộng đồng và nền kinh tế).

Tuy nhiên, không chỉ các nhà sản xuất đã tìm ra cách điều hướng trong đại dịch COVID. Nhiều doanh nghiệp trong nước khác cũng đã cố gắng tiếp tục hoạt động (trừ các doanh nghiệp liên quan đến du lịch), như nhân viên văn phòng làm việc tại nhà, cửa hàng thực phẩm và nhà hàng cung cấp dịch vụ giao hàng, và rất nhiều dịch vụ khác giờ đây diễn ra tại nhà của người dân.

Độ bền bỉ của nền kinh tế này được phản ánh bởi sự thực là mức sụt giảm trong chỉ số cơ động công sở của Google (theo dõi lượng người đến công sở làm việc) đã không giảm nhiều trong “Làn sóng thứ 4” so với đợt COVID đầu tiên đầu năm 2020, như có thể thấy trong biểu đồ bên phải ở trên. Cuối cùng, hãy lưu ý rằng tổng doanh thu bán lẻ của Việt Nam đã giảm gần 25% trong hai tháng đầu tiên của đợt bùng phát dịch bệnh hồi tháng 3, tháng 4 năm 2020, nhưng doanh thu bán lẻ cả nước chỉ giảm 5% trong hai tháng đầu tiên của đợt bùng phát hiện nay.

¹ Hà Nội đã có một đợt “giãn cách nhẹ” từ đầu tháng 5, nhưng dịch vụ ăn trong nhà đã được cho phép hoạt động trở lại vào ngày 22 tháng 6, và hai tỉnh miền Bắc lúc đầu là tâm dịch của đợt bùng phát hiện tại ở Việt Nam (Bắc Ninh và Bắc Giang) đã được đưa vào hoạt động bình thường từ ngày 10 tháng 7.

Thắt Chặt Các Biện pháp Giãn cách Xã hội

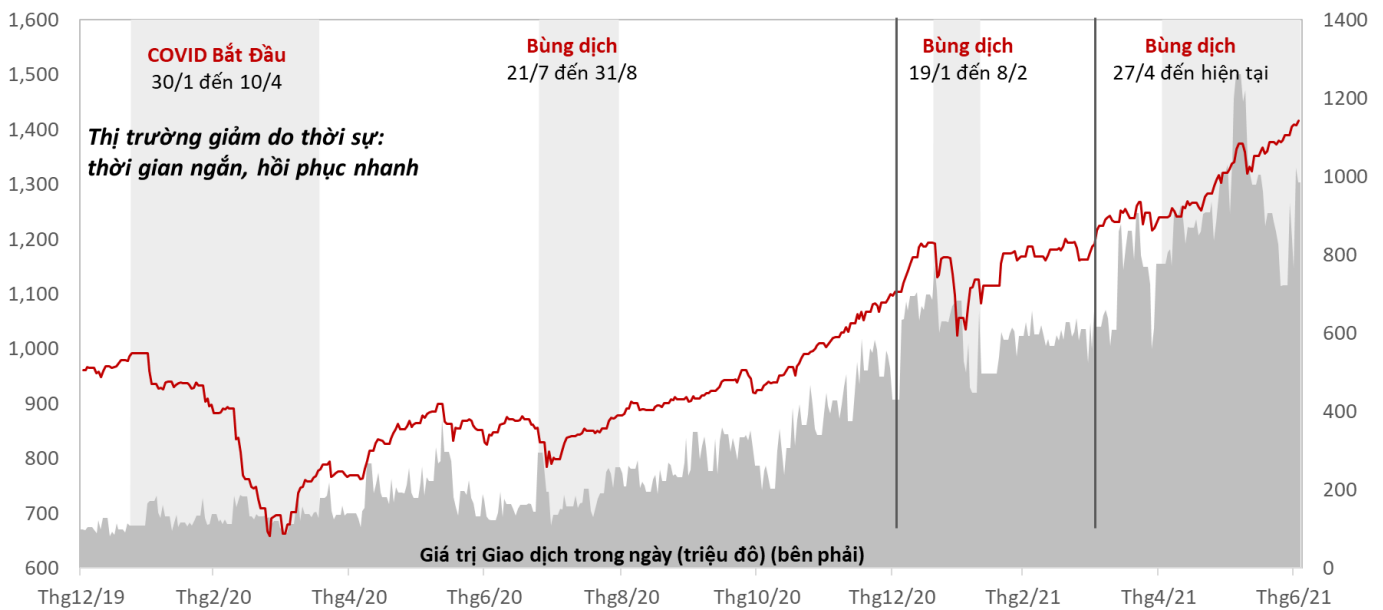
Chúng tôi hiểu rằng các biện pháp nêu trong bảng dưới đây sẽ có hiệu lực tại TP.HCM từ 0h ngày 9 tháng 7, nhưng tình hình vẫn còn diễn biến và chúng tôi vẫn đang chờ chỉ đạo chính thức từ Chính phủ. Các mục được “gắn dấu sao” trong bảng dưới đây thể hiện sự thắt chặt đáng kể so với các biện pháp giãn cách xã hội hiện tại đang được áp dụng, vốn không quá kìm hãm hoạt động kinh tế như đã đề cập ở trên.

Tp.HCM Thắt Chặt các Biện pháp Giãn cách Xã hội	
1)	Chỉ các dịch vụ thiết yếu (bao gồm ngân hàng và các dịch vụ tài chính khác) và các công ty sản xuất mới được phép hoạt động
★ 2)	Chỉ 30% nhân viên được phép làm việc trong văn phòng
3)	Không được tụ tập quá 2 người tại nơi công cộng
4)	Taxi (bao gồm taxi công nghệ) và phương tiện giao thông công cộng <i>không</i> được phép hoạt động – nhưng dịch vụ giao hàng bằng xe 2 bánh <i>vẫn được</i> cho phép
★ 5)	Không được phép đi lại giữa Tp. Hồ Chí Minh và các tỉnh khác
6)	Người dân Tp.HCM được yêu cầu tự cách ly trong 7 ngày sau khi trở lại thành phố
7)	Mọi người dân được yêu cầu ở nhà càng nhiều càng tốt và có thể cần phải có giấy phép/giấy thông hành để đi đến nơi làm việc của họ.

Cuối cùng, trong vài ngày qua, Chính phủ đã chuẩn bị tinh thần cho người dân và doanh nghiệp về việc thắt chặt giãn cách xã hội tại Tp.HCM. Thứ Ba ngày 6 tháng 7, chỉ số VN-Index đã giảm 4% do lo ngại về tác động từ những hạn chế mới này. Tuy nhiên, một khi các biện pháp mới trong bảng trên được làm rõ, các nhà giao dịch trên thị trường chứng khoán đã nhận ra rằng thành phố “vẫn hoạt động như thường lệ” (ít nhất là theo tiêu chuẩn trong thời gian gần đây), và chỉ số VNI tăng gần 3% trong ngày tiếp theo.

Sự phục hồi nhanh chóng này chỉ là sự kiện mới nhất trong mẫu hình vốn đã tồn tại lâu nay của thị trường chứng khoán Việt Nam: giảm rồi phục hồi theo mỗi làn sóng COVID, và thị trường dần dà đã phục hồi nhanh hơn và nhanh hơn nữa sau mỗi đợt sụt giảm do bùng phát dịch, như có thể thấy dưới đây:

Diễn biến Chỉ số VN Index và GTGD trong ngày

Nguồn: Bloomberg, VinaCapital